

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Деонтологія соціальної роботи»,
що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Деонтологія соціальної роботи
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Столярик Ольга Юріївна, доктор філософії соціальної роботи, асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Пиріг Уляна Ярославівна, асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: olha.stolyaruk@lnu.edu.ua конт. тел.: 0969615493 ел. пошта: Uliana.Spivak@lnu.edu.ua конт. тел.: 0964491086
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щосереди, 09.30 – 10.30 (кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7). Консультації в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/deontolohiia-sotsialnoi-roboty https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=5063

Інформація про дисципліну	Дисципліна «Деонтологія соціальної роботи» є нормативною дисципліною зі спеціальності «231 Соціальна робота» для освітньої програми «Соціальна педагогіка», яка викладається в <u>1</u> семестрі в обсязі <u>4</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Зміст навчальної дисципліни «Деонтологія соціальної роботи» розроблено з метою формування теоретичних та практичних знань у бакалаврів соціальної роботи щодо місії, цінностей, етичних принципів та стандартів соціальної роботи, розроблених міжнародними школами соціальної роботи та асоціаціями соціальних працівників, які формують основні категорії етики соціальної роботи та на яких ґрунтується локальна практика соціальних працівників та дослідження у соціальній роботі. Курс спрямований на підтримку соціально схвалюваного змісту та суті професійної практики, що сприятиме соціальній справедливості, клієнтоцентризму та правам людини.
Мета та цілі дисципліни	<p>Метою вивчення нормативної/ дисципліни «Деонтологія соціальної роботи» є формування теоретичних та практичних знань у бакалаврів соціальної роботи щодо місії, цінностей, етичних принципів та стандартів соціальної роботи, розроблених міжнародними школами соціальної роботи та асоціаціями соціальних працівників, які формують категорійний апарат етики соціальної роботи та на якому ґрунтуються технології локальної практики соціальних працівників та організуються і здійснюються дослідження у соціальній роботі.</p> <p>Завдання (цілі) курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • набуття теоретичних знань щодо етичних концепцій та наукових підходів до розуміння співвідношення місії, ідеалів, цінностей та принципів у соціальній роботі, їх ретроспективний розвиток та становлення; • формування теоретичних та практичних знань щодо джерел виникнення конфліктів інтересів та етичних дилем у соціальній роботі та можливих шляхів їх вирішення; • розуміння етичних вимог до здійснення досліджень у практиці соціальної роботи та загальних підходів до прийняття професійних рішень; • усвідомлення етичних та деонтологічних вимог, що висуваються до професійної діяльності соціальних працівників (в тому числі дистанційної форми роботи) та необхідності реалізації етичних стандартів; • розуміння етичних моделей прийняття рішень у практиці соціальної роботи, ролі професійного обов'язку та відповідальності у професійній етиці фахівця соціальної роботи; • формування навичок професійного етикету майбутніх соціальних працівників.
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Вступ до соціальної роботи</i>: Навч. посібник / За ред. Семигіної Т. В., Миговича І. І. Київ:

Академвидав, 2005. 304 с.

2. *Енциклопедія для фахівців соціальної сфери* / За заг. ред. І. Д. Зверевої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
3. Зозуляк-Случик, Р., Радкевич, О. (2017). Деонтологія соціальної роботи як складова професійно-етичної компетенції майбутніх фахівців. *Вісник Черкаського університету: педагогічні науки*. № 3. С. 36-41. URL: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/1531>
4. *Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України*: Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту від 9.9.2005 р. № 1965. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05>
5. Семигіна, Т. (2013). Глобальні пріоритети соціального розвитку: імперативи для політики і практики. *Наукові записки НаУКМА: Психологічні, педагогічні науки та соціальна робота*. Т. 149. С. 57-61.
6. Семигіна, Т. (2020). *Сучасна соціальна робота*. Київ: АПСВТ.
7. Семигіна, Т. (2015). Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, № 1-2. С. 6-11.

Додаткова:

1. Alwagfi, A. A., Aljawarneh, N. M., & Alomari, K. A. (2020). Work ethics and social responsibility: Actual and aspiration. *Journal of Management Research*, 12(1), 26-36.
2. Frunza, A., & Sandu, A. (2018). Supervision of ethics in social work practice: A reconstruction of ethics expertise. In *Ethical Issues in Social Work Practice* (pp. 175-209). IGI Global.
3. Hickey, C. (2018). Research ethics in social research. *Teaching Council Webinar Centre for Effective Services*.
4. Hnatchuk, O., Shestakova, K., & Yaremchuk, S. (2022). Використання принципів гуманізму в соціальній роботі. *Social work and education*, 9(2), 188-196.
5. Reamer, F. G. (2018). Social work values and ethics. In *Social Work Values and Ethics*. Columbia University Press.
6. Sewpaul, V., & Henrickson, M. (2019). The (r) evolution and decolonization of social work ethics: The Global Social Work Statement of Ethical Principles. *International Social Work*, 62(6), 1469-1481.
7. Sobočan, A. M., Banks, S., Bertotti, T., Strom, K., de Jonge, E., & Weinberg, M. (2020). In Conversation with a Case Story: Perspectives on Professionalism, Identity and Ethics in Social Work. *Ethics and Social Welfare*, 14(3), 331-346.
8. Watson, A. (2019). Collision: An opportunity for growth? Māori social workers' collision of their personal, professional, and cultural worlds and the values and ethical challenges within this experience'. *Journal of*

Social Work Values and Ethics, 16(2), 28-39.

9. Бобовська, А. В., & Федорова, О. В. (2018). Професійно-етичні норми соціальної роботи. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*, (3 (1)), 34-40.
10. Бобро, А. А. (2018). Зміст та структура професійної етики в соціальній роботі. *Молодий вчений*, (4 (56)), 472-475.
11. Євдокимова, І. А., & Бутиліна, О. В. (2019). Професійні та кадрові ризики в соціальній роботі. *Грані*, (22, № 2), 23-31.
12. Зозуляк-Случик, Р., & Радкевич, О. (2017). Деонтологія соціальної роботи як складова професійно-етичної компетенції майбутніх фахівців. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки"*, (3).
13. Карагодіна, О. Г., Лютий, В. П., & Пожидасва, О. В. (2019). Етична експертиза наукових досліджень у соціальній роботі: ставлення професійної спільноти. In *Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: м-ли Всеукр. наук.-практ. конф. Умань: ВІЗАВІ* (pp. 59-62).
14. Клос, Л. (2022). Соціальна робота у сфері здоров'я: етика професійної діяльності соціальних працівників. *Наука і техніка сьогодні*, (11 (11)).
15. Ключко, О. О. (2019). Етичні стандарти соціальної роботи. *Молодий вчений*, (4 (2)), 257-261.
16. Краснова, Н. П. (2021). Педагогічна етика як складова професійної етики фахівця з соціальної роботи. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, (1 (339) Ч. 1), 177-190.
17. Лаврецький, Р. В., & Лоза, А. С. (2017). Етичні дилеми в соціальній роботі. *Молодий вчений*, (12), 81-86.
18. Петрухан-Щербакова, Л. (2018). Основні положення професійної етики соціального працівника у спадщині Мері Елен Річмонд (1861-1928 рр.). *Освітологічний дискурс*, 51-60.
19. Семигіна, Т. (2019). Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, (1), 70-85.
20. Семигіна, Т. (2020). Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників як ідеалістичне бачення розвитку освіти із соціальної роботи. Publishing house «European Scientific Platform», 75-84.
21. Семигіна, Т. В. (2021). Глобальні стандарти підготовки соціальних працівників як ідеалістичне бачення розвитку освіти із соціальної роботи. *Репрезентація освітніх досягнень, мас-медіа та роль філології у сучасній системі наук*, 75-84.
22. Собочан, А. М., Тереза, Б., & Стром-Готфрід, К. (2019). Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, (1), 86-101.

<https://www.youtube.com/watch?v=tLN830PgX2A>

	<p> https://www.youtube.com/watch?v=S9q_zOUjExs https://www.youtube.com/watch?v=zAIWagHQkeE https://www.youtube.com/watch?v=dzzjL8Ju5A4 <i>Ethics in Social Work, Statement of Principles / IFSW, IASSW, 2004. URL: https://www.iassw-aiets.org/wp-content/uploads/2015/10/Ethics-in-Social-Work-Statement-IFSW-IASSW-2004.pdf</i> <i>Global Social Work Statement of Ethical Principles /IASSW, 2018. URL: https://www.iassw-aiets.org/2018/04/18/global-social-work-statement-of-ethical-principles-iassw/</i> <i>Global Social Work Statement of Ethical Principles /IFSW, 2018. URL: https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles</i> </p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p> Денна форма навчання: 64 години аудиторних занять. З них 32 год – лекційні, 32 год – семінарські/практичні заняття та 56 годин самостійної роботи студентів Заочна форма навчання: 22 години аудиторних занять. З них 10 год – лекційні, 12 год – семінарські/практичні заняття та 98 годин самостійної роботи студентів </p>

Очікувані результати навчання

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності (ФК):

ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

ФК7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин; володіти методиками збереження та зміцнення фізичного та психічного здоров'я людини.

ПРН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

Ключові слова	Деонтологія соціальної роботи, етика соціальної роботи, принципи соціальної роботи, цінності соціальної роботи, етичні дилеми, клієнти, соціальний працівник, етичні рішення, професійний етикет
Формат курсу	Очний/заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік (тестовий заліковий контроль у системі Moodle)
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на компетентностях, сформованих синхронно у процесі вивчення навчальної дисципліни: «Вступ до спеціальності», достатніх для осмислення змістових характеристик та компонентів соціальної роботи, глобальних та вітчизняних етичних принципів та професійних цінностей соціальної роботи, розуміння природи конфліктів у практиці соціальної роботи, усвідомлення професійного обов'язку у організації діяльності фахівця соціальної роботи.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Пояснювально-ілюстративний, дослідницький, пошуковий (евристичний), проблемного викладу навчального матеріалу, інтерактивні та методи активізації навчання (бесіда, мозковий штурм, дискусія, робота в парах/групах тощо), наочні (презентації, демонстрація відеоматеріалів), проектувальні (створення проектів), робота з навчально-методичною літературою.
Необхідні обладнання	Під час викладання навчальної дисципліни використовуються: комп'ютер, загальноживані програми та операційні системи, мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: Впродовж семестру: <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 11 занять по 5 балів кожне (55 балів), • семінарські заняття: 5 занять по 4 балів кожне (20 балів), • тестовий контроль – 25 балів Підсумкова максимальна кількість балів 100 Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані

	<p>здобувачами вищої освіти, будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання запланованих видів навчальної роботи.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, підготовки питань семінарських занять, поточного контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації шляхом вирішення практичних завдань. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час практичного/семінарського заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за практичні та семінарські заняття та тестовий контроль .</p>
<p>Питання до контрольної роботи</p>	<p style="text-align: center;">Деонтологія соціальної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етика як наука про мораль. Походження, зміст понять «деонтологія», «етика», «норми етики», «мораль». Об'єкт, предмет, мета та завдання професійної етики як науки. Категорії деонтології та її функції. 2. Рестроспектива становлення та розвитку деонтології соціальної роботи. Етичні концепції соціальної роботи та її вплив на становлення сучасних етичних вимог до професії фахівця соціальної роботи. Історичний перехід від суспільної форми допомоги (родові форми; релігійна допомога; благодійництво) до професійної соціальної роботи: етичні аспекти і регулювання. 3. Етика та професіоналізація соціальної роботи. Ідеї професійної етики соціального працівника у науковій спадщині Мері Річмонд. Етика соціальної роботи за Дж. Адамс. 4. Призначення етики соціальної роботи. Визначення базових цінностей для загальної мети, цілей та пріоритетів соціальної роботи. 5. Визначення етичних стандартів, які визначають рамки професії соціального працівника та допомога у прийнятті рішень, необхідних для розв'язання етичних дилем.

6. Співвідношення між етикою та цінностями/ Ідеали у соціальній роботі як поняття, які виражають фундаментальні настанови етики. Цінності соціальної роботи та моральні норми. Етичні принципи та вимоги до соціальної роботи.
7. Підходи до розуміння поняття «цінність» у соціальній роботі. Співвідношення між цінностями, теоріями, моделями та практикою. Особисті та професійні цінності: конфлікт та баланс.
8. Взаємозв'язок між теоріями соціальної роботи, підходами й методами діяльності та осмисленням (рефлексією) власної практики фахівця соціальної роботи.
9. Загальна типологія цінностей.
10. Класифікація професійних цінностей соціальної роботи за Шуламїт Рамон.
11. Класифікація професійних цінностей соціальної роботи (Британська асоціація соціальних працівників).
12. Класифікація професійних цінностей соціальної роботи (Канадська асоціація соціальних працівників).
13. Наукові підходи до розуміння принципів у соціальній роботі. Місія соціальної роботи. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи (2018): огляд та порівняння тлумачення змісту принципів МАШСР, МФСП.
14. Вітчизняна класифікація принципів соціальної роботи. Класифікація принципів надання соціальних послуг.
15. Етичні кодекси соціальної роботи: «Етика соціальної роботи: принципи і стандарти», 1994 р. («Ethics of Social Work – Principles and Standards»). «Етика соціальної роботи, визначення принципів», 2004 р. (Ethics in Social Work, Statement of Principles). «Глобальна декларація етичних принципів соціальної роботи», 2018 (Global Social Work Statement of Ethical Principles). «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України», 2005 р.
16. Етичні моделі прийняття професійних рішень у практиці соціальної роботи: патерналістична, контрактна, персоналістична, інструментальна.
17. Етичні дилеми у соціальній роботі. Причини виникнення етичних дилем. Пріоритети при вирішенні професійних дилем.
18. Етичні принципи досліджень у соціальній роботі. Порушення етики у дослідженнях соціальної роботи.
19. Етикет у локальній практиці фахівців соціальної роботи та соціальних працівників: призначення та вимоги. Особливості поведінки та взаємодії у системі «соціальний працівник-клієнт», «соціальний працівник-соціальний працівник», «соціальний працівник-керівництво соціальної служби».
20. Роль цифрової етики соціальної роботи в умовах дистанційної практики соціальних працівників. Порушення цифрової етики соціальної роботи та наслідки для практики.
21. Розуміння професійної та особистої складової у діяльності соціальних працівників. Вплив

	<p>професійного та особистого на практику соціальної роботи та стосунки з клієнтом та іншими фахівцями. Конфлікт інтересів та порушення професійних кордонів.</p> <p>22. Професійний обов'язок та професійна повинність (зобов'язання). Обов'язок соціального працівника та його особистісне усвідомлення.</p> <p>23. Поняття відповідальності, його роль у регулюванні поведінки соціального працівника.</p> <p>24. Соціальна робота як втілення соціального обов'язку. Сенс і зміст професійного обов'язку соціального працівника.</p> <p>25. Обов'язок і відповідальність соціального працівника перед суспільством і державою. Обов'язок і відповідальність соціального працівника перед професією і професійною групою. Обов'язок і відповідальність соціального працівника клієнтом і перед собою.</p> <p>26. Професійна етика у практиці соціальних працівників та психогігієна професійної діяльності.</p> <p>27. Сутність професійної деформації особистості соціального працівника. Синдром «професійного вигорання». Класифікація професійних стресів у соціальній роботі.</p> <p>28. Моделі професійного спілкування соціального працівника.</p> <p>29. Роль цифрової етики соціальної роботи в умовах дистанційної практики соціальних працівників.</p> <p>30. Розуміння професійної та особистої складової у діяльності соціальних працівників. Конфлікт інтересів та порушення професійних меж у соціальній роботі.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК
Схема курсу

№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Уявлення про етику та деонтологію професійної діяльності.</p> <p>Етика як наука про мораль. Походження, зміст понять «деонтологія», «етика», «норми етики», «мораль». Об'єкт, предмет, мета та завдання професійної етики як науки. Категорії деонтології та її функції.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Семінарське заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Базова література: 1,2,3,6,7</p> <p>Додаткова: 6, 7, 10, 12</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції. Заповнити глосарій у системі Moodle, вписавши нові терміни та визначення.</p> <p>Семінар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Роль професійної етики в соціальній роботі. Наукові підходи до поняття «деонтологія» <p>Самостійна робота (4 год.) Підготовка до семінару.</p>	1 тиждень
2	<p>Тема 2. Рестроспектива становлення та розвитку деонтології соціальної роботи.</p> <p>Етичні концепції соціальної роботи та їх вплив на становлення сучасних етичних вимог до професії фахівця соціальної роботи. Історичний перехід від суспільної форми допомоги (родові форми; релігійна допомога; благодійництво) до професійної соціальної роботи: етичні аспекти і регулювання.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Базова література: 1,2,3,4,5,7</p> <p>Додаткова: 6, 7, 10, 12</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Практичне завдання: Розробити хронологічну таблицю розвитку та становлення етики соціальної роботи у формі спіч-презентації, розкрити її зміст.</p> <p>Самостійна робота (4 р.): Підготовка до практичного заняття.</p>	2 тиждень

3	<p>Тема 3. Етика та професіоналізація соціальної роботи. Ідеї професійної етики соціального працівника у науковій спадщині Мері Річмонд. Етика соціальної роботи в дії за Джейн Адамс.</p>	<p>Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Базова література: 1,2,3,6,7 Додаткова: 5, 6, 7, 9, 16, 18 Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції. Практичне завдання: Зробити схему-порівняння поглядів на професійну етику соціальної роботи за М. Річмонд та Дж. Адамс (формат-презентація). Дискусія-обговорення. Самостійна робота: Підготовка до практичного заняття.</p>	3 тиждень
4-5	<p>Тема 4-5. Призначення етики соціальної роботи. Визначення базових цінностей, загальної мети, цілей та пріоритетів сучасної соціальної роботи. Визначення етичних стандартів, які визначають рамки професії соціального працівника. Допомога у прийнятті рішень, необхідних для розв'язання етичних дилем. Співвідношення між етикою та цінностями.</p>	<p>Лекція, 4 год Практичне заняття, 2 год. Семінарське заняття, 2 год. Самостійна</p>	<p>Базова література: 1,2,3,5,6,7 Додаткова: 1, 6, 9, 10, 11, 14 Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції. Питання для практичного заняття (міні-проект з презентацією, робота у малих групах): Розробити проект, де описати зв'язок між цінностями та практикою соціальної роботи (на прикладі кейсів професійного життя). Обговорення у форматі мозкового штурму. Семінар: Питання для семінарського заняття: 1. Професійний обов'язок та професійна повинність (зобов'язання). 2. Поняття відповідальності, його роль у регулюванні поведінки соціального працівника Самостійна робота (6 год.):</p>	4 -5 тиждень

		робота, 6 год.		Підготовка до практичного заняття та семінару.	
6	<p>Тема 6. Деонтологічні цінності у соціальній роботі.</p> <p>Підходи до розуміння поняття «цінність» у соціальній роботі. Співвідношення між цінностями, теоріями, моделями та практикою соціальної роботи. Особисті та професійні цінності: конфлікт та баланс. Загальна типологія цінностей.</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Семінарське заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Базова література: 3, 6, 7</p> <p>Додаткова: 1, 6, 10, 15, 16</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Семінар</p> <p>Питання для семінарського заняття (формат – презентація, дискусія-обговорення):</p> <p>1. Відповідальність соціального працівника та її типологія.</p> <p>2. Види відповідальності соціального працівника.</p> <p>Самостійна робота: Підготовка до семінару.</p>	6 тиждень
7	<p>Тема 7. Наукові підходи до розуміння професійних цінностей у соціальній роботі.</p> <p>Класифікація професійних цінностей соціальної роботи за Шуламїт Рамон. Класифікація професійних цінностей соціальної роботи (Британська асоціація соціальних працівників). Класифікація професійних цінностей соціальної роботи (Канадська асоціація соціальних працівників).</p>	<p>Лекція, 2 год</p> <p>Семінарське заняття, 2 год.</p> <p>Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Базова література: 3,5,6,7</p> <p>Додаткова: 2, 6, 14, 17, 19</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції.</p> <p>Семінар:</p> <p>Питання для семінарського заняття (у формі круглого столу):</p> <p>1.Соціальна робота як втілення соціального обов'язку. Сенс і зміст професійного обов'язку соціального працівника.</p> <p>2. Обов'язок і відповідальність соціального працівника перед суспільством і державою, перед професією і</p>	7 тиждень

				професійною групою, перед клієнтом. Самостійна робота Підготовка до семінарського заняття.	
8	Тема 8. Глобальні принципи соціальної роботи. Наукові підходи до розуміння принципів у соціальній роботі. Місія соціальної роботи. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи (2018): огляд та порівняння тлумачення змісту принципів МАШСР, МФСП.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.	Базова література: 5,6,7 Додаткова: 16, 17 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Практичне завдання: Завдання до практичного заняття (підготувати презентацію-аналіз): «Огляд та порівняння тлумачення змісту Глобальних етичних принципів за МАШСР та за МФСП». Самостійна робота Підготовка до практичного заняття: переглянути сайт МАШСР та МФСП та здійснити аналіз напрямів діяльності установ, їх місії та цілей.	8 тиждень
9	Тема 9. Підходи до розуміння принципів та етики соціальної роботи в Україні. Вітчизняна класифікація принципів соціальної роботи. Класифікація принципів надання соціальних послуг.	Лекція, 2 год Семінарське заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.	Базова література: 4, 7 Додаткова: 16, 17 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Семінар: Питання до семінарського заняття: 1. Вимоги до професії соціального працівника. 2. Вимоги до особистісних якостей соціального працівника. Самостійна робота – 4 год.: Підготовка до семінару.	9 тиждень

10	<p>Тема 10. Етичні кодекси соціальної роботи. Кодекс «Етика соціальної роботи: принципи і стандарти», 1994 р. («Ethics of Social Work – Principles and Standards»). Кодекс «Етика соціальної роботи, визначення принципів», 2004 р. (Ethics in Social Work, Statement of Principles). Глобальна декларація етичних принципів соціальної роботи, 2018 (Global Social Work Statement of Ethical Principles). «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України», 2005 р.</p>	<p>Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.</p>	<p>Базова література: 6,7 Додаткова: 16, 17, 19,20, 21 Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття: Підготувати презентацію-порівняння «Глобальна декларація етичних принципів соціальної роботи», 2018 (Global Social Work Statement of Ethical Principles) та «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України», 2005 р.: спільне та відмінне. Обговорення в групах. Самостійна робота – 4 год: Підготовка до практичного заняття.</p>	10 тиждень
11	<p>Тема 11. Професійні рішення у соціальній роботі. Моделі прийняття професійних рішень у соціальній роботі. Патерналістична модель: приклади. Інструментальна модель. Контрактна модель. Персоналістична модель. Особливості прийняття етичних рішень. Обґрунтування вибору тієї чи іншої моделі.</p>	<p>Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота – 4 год.</p>	<p>Базова література: 1,2,7 Додаткова: 1, 6, 8, 9, 10, 11 Інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття: Питання до практичного заняття (робота в групах): Презентація однієї із моделей прийняття професійних рішень у соціальній роботі. Здійснити аналіз її сильних та слабких сторін, можливостей та обмежень у використанні. Самостійна робота – 4 год.: Підготовка до практичного заняття.</p>	11 тиждень
12	<p>Тема 12. Етичні дилеми у соціальній роботі. Визначення поняття «дилема». Чинники етичних дилем у соціальній роботі. Пріоритети при</p>	<p>Лекція, 2 год Практичне</p>	<p>Базова література: 1,2,7</p>	<p>Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття: Питання до практичного</p>	12 тиждень

	вирішенні професійних дилем.	заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.	Додаткова: 1, 6, 10, 18, 21, 22 Інтернет-ресурси	заняття (робота в малих групах): Розробити таблицю-схему ймовірних причин виникнення етичних дилем у соціальній роботі. Самостійна робота – 4 год. Підготовка до практичного заняття: навести два приклади-кейси етичних дилем у соціальній роботі та можливі шляхи їх вирішення у презентації до практичного заняття.	
13	Тема 13. Етичні міркування у дослідженнях соціальної роботи. Етичні принципи досліджень у соціальній роботі. Конфлікт між метою дослідження та етичними цінностями соціальної роботи. Порушення етики у дослідженнях соціальної роботи.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.	Базова література: 1,2,3,6,7 Додаткова: 3, 8, 13, 18, 19, 20, 21, 22 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття: Питання до практичного заняття (робота в групах): Розробити презентацію про принципи досліджень у соціальній роботі. Самостійна робота, 4 год. Підготовка до практичного заняття. Поміркувати над прикладами ймовірних випадків, за яких буде порушено принципи досліджень у соціальній роботі? Яким чином дослідник може це компенсувати?	13 тиждень
14	Тема 14. Професійна етика у практиці соціальних працівників та психогігієна професійної діяльності.	Лекція, 2 год	Література: 7 додаткова	Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття: Питання до практичного	14 тиждень

	Професіоналізм у соціальній роботі. Критерії ефективності роботи соціального працівника/педагога. Сутність професійної деформації особистості соціального працівника. Синдром «професійного вигорання». Моделі професійного спілкування соціального працівника. Класифікація професійних стресів. Психогігієна як принцип запобігання професійних стресів і професійної деформації.	Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота, 4 год.	9, 10, 11, 14, 15, 16 Інтернет-ресурси	завдання (формат презентації), дискусія: «Етикет у локальній практиці фахівців соціальної роботи та соціальних працівників: призначення та вимоги» Самостійна робота: Підготовка до практичного заняття.	
15	Тема 15. Цифрова етика у діяльності соціального працівника. Розуміння цифрової етики у соціальній роботі як вимоги у сучасних умовах. Роль цифрової етики соціальної роботи в умовах дистанційної практики соціальних працівників та порушення цифрової етики соціальної роботи: наслідки для практики.	Лекція, 2 год Практичне заняття, 2 год. Самостійна робота, 2 год.	Базова література: 6,7 Додаткова: 3, 4, 5, 7, 8, 15 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття: Питання до практичного заняття: Розробити презентацію (групова): «Цифрова етика у діяльності соціального працівника: порушення та наслідки для практики» Самостійна робота, 2 год. Підготовка до практичного заняття. Поміркувати над важливістю та затребуваністю використання цифрових технологій у соціальній роботі в сучасних умовах та етичними ризиками, що можуть виникати при використанні цифрових засобів?	15 тиждень
16	Тема 16. Професійні межі у соціальній роботі. Розуміння професійної та особистої складової у	Лекція, 2 год	Базова література:	Опрацювати матеріали лекції. Практичне заняття:	16 тиждень

	<p>діяльності соціальних працівників. Вплив професійного та особистого на практику соціальної роботи та стосунки з клієнтом та іншими фахівцями. Конфлікт інтересів та порушення професійних кордонів.</p>	<p>Практичне заняття, 2 год.</p>	<p>1,3, 7 Додаткова: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10 Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання до практичного заняття: 1. Професійні межі у стосунках з клієнтом. 2. Загрози порушення кордонів у стосунках з клієнтом в професійній практиці фахівців соціальної роботи.</p>	
	<p>Модульний заліковий контроль (Moodle)</p>			<p>Тестовий модульний контроль.</p>	